

شب سرنوشت آغاز شب های قدر

<?xml encoding="UTF-8">

اشاره

شب های قدر، اوج پر گشودن در فضای نیایش و بندگی، و نهایت شکوفایی رحمت الهی بر بندگان است. شب قدر، ساعت پذیرایی از مهمانان بزم حضور است. در شب قدر، رو به آینه محاسبه می نشینیم و چهره جان را بی غبار می بینیم و با باران اشک، دل را در سحر رحمت و مغفرت، شست و شوی می دهیم. شب قدر، شب گشودن سفره دل و ریختن اشک نیاز و فصل گریستن در آستان آفریدگار بخشاینده است. شب قدر، شب احیای خویش، با دم مسیحایی دعاست؛ شبی است که باید قدر خویش را بشناسی، تقدیر خویش را رقم بزنی و خویشتن جدید را با قلم توبه و جوهر اشک ترسیم کنی.

باران رحمت

قدر، باران رحمتی است که در جویبار هر فرد و هر جمع، به اندازه او جاری می شود. شخصیت افراد به گونه ای شکل گرفته که بعضی از آنان، توان پذیرش جریان رودی بیکران از رحمت و برکت قدر را دارند و برخی دیگر، این زمینه را ندارند. حقیقت شب قدر، از نوع حقایق قرآنی است و همان طور که قرآن شفا و درمان است، شب قدر نیز این گونه است:

«و از قرآن، نازل کردیم آنچه را مایه شفا و رحمت برای مؤمنان است، و البته به ستمگران چیزی جز خسارت و زیان اضافه نمی کند».

فضیلت شب قدر

شب قدر، از شب های مقدس و با برکت اسلامی است. خداوند در قرآن مجید از آن به بزرگی یاد کرده و سوره ای نیز به نام «قدر» نازل فرموده است. در تمام سال، شبی به خوبی و فضیلت شب قدر نمی رسد. این شب، شب نزول قرآن و شب فرود آمدن ملائکه به همراه برترین و مقرب ترین فرشتگان است که «روح» نامیده می شود. عبادت در شب قدر، برتر از عبادت هزار ماه است. در این شب، مقدرات یک سال انسان ها و روزی ها، عمرها و امور دیگر مشخص می شود. ملائکه در این شب بر زمین فرود می آیند، به پیشگاه امام زمان (عج) می روند و آنچه را برای بندگان مقدر شده است بر ایشان عرضه می دارند.

قدر و امت های پیشین

یکی از موهبت هایی که بر امت پیامبر بزرگ اسلام صلی الله علیه و آله وسلم بخشیده شده، شب قدر است؛ چنان که در حدیثی از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می خوانیم:

«خداوند به امت من شب قدر را بخشیده و هیچ یک از امت های پیشین، از این موهبت برخوردار نبوده اند».

تقدیر و مسئله اختیار

در روایات متعددی آمده است که در شب قدر، مقدرات یک سال انسان ها تعیین می گردد. این امر هیچ گونه تضادی با آزادی اراده انسان و مسئله اختیار ندارد؛ چرا که تقدیر الهی بر اساس شایستگی ها و لیاقت های افراد و نیز میزان ایمان، تقوا، پاکی نیت مقدر می شود؛ یعنی برای هر کس، آن مقدر می کنند که لایق آن است و زمینه هایش، پیش تر از طرف خود او فراهم آمده، و این نه تنها با اختیار منافات ندارد، بلکه تأییدی بر آن است.

نمایی از شب قدر

شب قدر، شب جدایی میان اولیای خدا و اولیای شیطان است. شب دعا و نذبه، و شب نزول رحمت عام و گرم خداوند است. شب آشتی بنده با خداوند، و شست و شوی تیرگی های دل است. شب خودسازی و نزدیک شدن به پروردگار است. شب تقسیم سهم است و بندگان به اندازه تلاششان در عبادت، پاداشی در خور می برند. شب یادآوری نعمت های مادی و معنوی خداوند است. شب عروج انسان، از خاک به افلاک است. شب بیدار ماندن، بیدار کردن و آگاه شدن از مکتب است.

شب اندیشه

شب قدر، مهلتی است برای همه آنان که عمر خود را به بیراهه رفته اند، تا لحظه ای به خود آیند و اندیشه کنند در اینکه چیستند، کیستند، از کجا آمده اند و به کجا می روند، و تا فرصت باقی است، به جبران گذشته ها پردازند و با توبه، از سقوط حتمی رهایی یابند. شب قدر، شبی است که بار دیگر انسان فرصت می یابد شیرینی معرفت را بچشد و با تقویت درجات ایمان و یقین، در راه سیر الهی و عروج به عالم بالا حرکت کند.

شب عاشقی

شب قدر، شبی است که باید در عاشقی ثابت قدم بود. در طلب کوشید و بیدار ماند و دیدار جست و به نیایش پرداخت. شب قدر، شبی است که باید به نیازمندان رسید و دانایی طلبید. شب قدر، شبی است که باید به یاد روی آن محبوب عزیز، آن یار پنهان رخسار، عاشقانه نالید و دیدار روی او را از خدا طلبید.

شب سلامت

در آیه آخر سوره قدر آمده است: «شب قدر، شبی است سراسر سلامت و خیر و رحمت تا طلوع صبح». شب قدر، شبی است که از آغاز تا پایان سلامت است؛ هم قرآن در آن نازل شده، هم عبادت در آن معادل هزار ماه است، هم برکات الهی در آن شب نازل می شود، هم رحمت خاص خدا شامل حال بندگان می گردد و هم فرشتگان و روح - بزرگ فرشتگان - در آن شب نازل می گردند. حتی بر پایه بعضی روایات، شیطان در آن شب در زنجیر است و از این نظر، شب قدر، شبی همراه با سلامت است.

کیفیت نزول قرآن

بر اساس روایات، مجموع قرآن کریم، این معجزه جاوید رسول اعظم صلی الله علیه و آله وسلم، در شب قدر به یک باره بر قلب حضرت محمد صلی الله علیه و آله وسلم نازل شد. به این نوع نزول، در اصطلاح، نزول دفعی (یک باره) و نزول اجمالی قرآن می گویند. اما قرآن نزول تدریجی و تفصیلی هم دارد که در 23 سال بر آن حضرت نازل گردید. چه لذت بخش است در شب نزول قرآن، کنار چشمه سار زلال وحی، فروتنانه بنشینیم و دل و جان تشنه را از آن سیراب کنیم.

فرصت طلایی

شب های قدر، فرصتی است طلایی برای برقراری ارتباط مستقیم با پروردگار و راز و نیاز با او. این شب ها، بهترین فرصت و بهانه برای ترک همیشگی گناهان، دوری از بدی ها و پاک کردن زنگار از دل هاست. به اعتقاد بزرگان، شب های قدر، اوقات پر رمز و رازی است که در آن، خداوند وعده داده دعاها را بندگان خود را اجابت کند.

شب برگزیده

شب قدر، شبی است که خداوند آن را از میان شب ها برگزیده است؛ چنان که از بین موجودات، انسان، از جمع پیامبران، حضرت محمد صلی الله علیه و آله وسلم، از میان مکاتب، اسلام، از بین خانه های روی زمین، کعبه، از جمع سنگ ها، حَجَرُ الْأَسود، از میان کتاب های آسمانی، قرآن، از راه ها، صراط مستقیم، از سوره های قرآن، یس، از روزهای هفته، جمعه، و از ماه های سال، رمضان را انتخاب کرده است.

شیاطین در شب قدر

شب قدر، شبی است که شیاطین در بندند و زمینه برای کارهای خدایسندانه و مفید به حال فرد و جامعه، فراهم است. از این رو، در آن شب، مؤمنان از شر وسوسه های شیاطین ایمن هستند. از رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم روایت است که: «شیطان در این شب، تا صبح بیرون نمی آید و قدرت ندارد به کسی آسیب برساند. همچنین سحر هیچ ساحری در این شب اثر نمی کند».

مناجات موسی علیه السلام

روایت است که حضرت موسی علیه السلام به خداوند عرض کرد: خداوندا! می خواهم به تو نزدیک شوم. فرمود: قرب من از آن کسی است که شب قدر بیدار شود. گفت: خداوندا! رحمت را می خواهم. فرمود: رحمت من از آن کسی است که در شب قدر به نیازمندان رحمت آورد. گفت: خداوندا! جواز گذشتن از صراط را از تو می خواهم. فرمود: از آن کسی است که در شب قدر صدقه ای بدهد. گفت: خداوندا! از درختان بهشت و از میوه هایش می خواهم. فرمود: از آن کسی است که در شب قدر تسبیح من گوید. گفت: خداوندا! رهایی از جهنم را می خواهم. فرمود: از آن کسی است که در شب قدر بخشایش بخواند. گفت: خداوندا! خشنودی تو را می خواهم. فرمود: خشنودی من از آن کسی است که در شب قدر دو رکعت نماز بگذارد.

مقام معظم رهبری و شب قدر

مقام معظم رهبری درباره فضیلت شب قدر فرمود:

«ليلة القدر، شب ولایت است؛ هم شب نزول قرآن است، هم شب نزول ملائکه بر امام زمان (عج) است و همه شب قرآن و اهل بیت علیهم السلام است. از این رو، سوره مبارکه قدر هم، سوره ولایت است. شب قدر خیلی ارزش دارد. همه ماه رمضان، شب ها و روزهایش ارزش دارد؛ البته ليله القدر در مقایسه با روزها و شب های ماه رمضان، خیلی فاخرتر است.... باید قدر بدانیم. در این روزها و در این شب ها، همه بر سر سفره انعام الهی حاضرید؛ استفاده کنید».

نیایش

الهی! ماه مبارک را حرام کردم؛ که نه قدر روزه را دانستم و نه قدرِ قدر را، نه قرآن خواندم و نه سحر داشتم و نه سهر. در ليلة الجوائز، جز شرمساری چه برم. بارالها! آهم جهنم سوز است. الهی! وای بر آنکه در شب قدر، فرشته بر او فرود نیامده، با دیو همدم و هم نشین گردد. الهی! به حرمت راز و نیاز اهل راز و نیازت، این نااهل را سوز و گداز ده.